

Hierbij vindt u onze input voor de oordeelsvorming over de Actualisatie omgevingsverordening:

1 – Waarom zijn oude bosgroeiplaatsen uw bescherming waard (<i>en wat is oud eigenlijk?</i>)	1
2 – Let op: integrale visie op landschapsontwikkeling is nodig.....	2
3 – Recreatieve functies zijn géén kernkwaliteit landschap.....	3

1 – Waarom zijn oude bosgroeiplaatsen uw bescherming waard (*en wat is oud eigenlijk?*)

Wij dienden een zienswijze in op de voorgestelde actualisatie van de omgevingsverordening en lichtten die mondeling toe, mede namens Natuurmonumenten, Landschapsbeheer Gelderland en Geldersch Landschap & Kasteelen.

U moet de vraag beantwoorden of bescherming van zogenoemde oude bosgroeiplaatsen in de omgevingsverordening moet worden aangepast. We zouden graag zien dat u de actualisatie op dit punt niet overneemt, en “100 jaar terug vanaf heden” handhaaft in het artikel over bescherming van oude bosgroeiplaatsen. U vindt hieronder de toelichting waarom dat zo belangrijk is.

Wat zijn oude bosgroeiplaatsen eigenlijk en waarom zijn ze het beschermen waard?

Het zijn gebiedjes die lange tijd, ongeveer 200 jaar en langer, ononderbroken als bos in gebruik zijn geweest. Het belang hiervan is vooral de bodem die al die tijd bosbodem is geweest. Dus niet per se om gebiedjes met heel oude bomen. Een hakhoutbosje kan ook oude bosgroeiplaats zijn. Het gaat om vele kleine gebiedjes, in totaal ongeveer 2300 hectare buiten GNN. Ongeveer 500 hectare daarvan bevindt zich in Groene Ontwikkelingszones, ongeveer 1800 ha in overige gebieden¹.

Oude bosgroeiplaatsen vertegenwoordigen een waarde die vergelijkbaar is met cultuurhistorisch erfgoed en zijn net zo beschermwaardig. Rienk Jan Bijlsma van de WUR heeft hun waarde tijdens een technische briefing, begin van dit jaar, voor u uit de doeken gedaan:

- omdat ze de uitvalsbasis vormen voor herstel van biodiversiteit;
- vanwege de karakteristieke soorten zoals de bosanemoon die er voorkomen;
- omdat ze vaak hoge landschappelijke waarde hebben.

Ik voeg daar graag aan toe dat historische plekken waarde op zich hebben. In onze dynamische maatschappij waarin Nederland elke dertig jaar totaal van aanzien verandert, hebben we grote en kleine ankerpunten nodig.

¹ Zie beantwoording aanvullende technische vragen <https://gelderland.parlaeus.nl/user/voorstel/action=view/id=27600>

We moeten daarom het landschap en de elementen daarvan de kans geven om serieus oud te worden en ons te vertellen wie we zijn en waar we vandaan komen.

Actualisatie heldert zaak op; maar we raken honderd jaar bos(bodem)ontwikkeling kwijt.

In de omgevingsverordening worden gebiedjes als oude bosgroeiplaats aangewezen en beschermd als ze op de kadastrale kaart van 1832 als bos zijn aangetekend en dat nu nog steeds zijn. Hiermee wordt invulling gegeven aan het wetenschappelijk criterium van ongeveer twee eeuwen. Met de actualisatie wordt gezorgd voor opheldering om welke gebieden het gaat. Dat vinden wij een goede zaak.

Maar we raken door deze keuze wel het zicht kwijt op 91 jaar bos en bosbodemontwikkeling. In de nu nog geldende regel wordt 100 jaar teruggeteld. Nu komen we dan uit op 1923. Ik heb dhr. Bijlsma bij de technische briefing horen pleiten voor het in omvang en aantal laten toenemen van oude bosgroeiplaatsen. Voor robuust natuurherstel hebben we “nieuwe oude bosgroeiplaatsen” nodig, zo vertaal ik het maar even.

We snappen wel het dilemma: uitgaand van het wetenschappelijke getal van twee eeuwen is het probleem dat er niet genoeg historische topografische gegevens uit de 19^e en begin 20^e eeuw zijn voor een werkbare regelmatige actualisatie.

We zouden daarom graag zien dat u, alles afwegend, de actualisatie op dit punt niet overneemt, en “100 jaar terug vanaf heden” handhaaft in het artikel over bescherming van oude bosgroeiplaatsen. Daarmee wordt zeker aan het wetenschappelijk criterium voldaan, en ontstaat ruimte om vanuit al sinds jaar en dag bestaande landschapsstructuren te werken aan bijvoorbeeld het nationale doel voor 10% landschapsversterking (voorheen groenblauwe dooradering). Of door ze in de Groene Ontwikkelingszone te benoemen als kernkwaliteit, waarmee ze in beeld komen voor versterkingsmaatregelen. Deze gebiedjes zijn geen probleem maar een kans. We hopen dat u dat ook zo ziet.

2 – Let op: integrale visie op landschapontwikkeling is nodig

De provincie staat voor grote ruimtelijke veranderingen. We willen u als Statenleden vragen erop toe te zien dat de provincie een samenhangende visie op landschapontwikkeling opstelt. Er is nu immers sprake van een groot aantal beleidscategorieën en beleidslijnen: de Gelderse Streken, de streekguiden, de stilte- en donkertegebieden, de Nationale landschappen, de Groene Ontwikkelingszones en de cultuurhistorisch waardevolle structuren zoals de Limes en de Waterlinies. Een samenhangende visie zal zijn nut bewijzen in de op stapel staande gebiedsprocessen in het kader van VLGG en de verdere uitwerking van het ruimtelijk voorstel (beeldvorming 22 november).

We zijn wel blij dat:

- er nu voor de hele provincie kenmerkende kwaliteiten van het landschap benoemd en beschermd worden.
- onze suggestie is overgenomen: leg in ontwikkelingsplannen de maatregelen voor versterking van het landschap vast, zodat realisatie verzekerd is. Uit de reactienota maken we op dat hiervoor een handreiking voor gemeenten komt. Daarin wordt opgenomen dat gebruiksfuncties kernkwaliteiten moeten versterken.

3 – Recreatieve functies zijn géén kernkwaliteit landschap

Naar aanleiding van de bijlage kernkwaliteiten Groene Ontwikkelingszones

In deze bijlage worden ontwikkeldoelen geformuleerd voor versterking van landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten. Bijvoorbeeld het realiseren van ecologische verbindingzones.

Echter, ook recreatieve ontwikkeldoelen worden genoemd als middel om de kernkwaliteit van het gebied te versterken. We adviseren u om beleidsmatige verwarring te voorkomen. In het verlengde van de actualisatie zien wij graag dat de bijlage Kernkwaliteiten op dit punt wordt opgehelderd.

Een goede recreatieve structuur draagt zeker bij aan de belevingswaarde van een gebied. Maar we vinden het te ver gaan om dit als ontwikkeldoel op te nemen omdat een recreatieve route, een voorziening of een informatiebord geen kernkwaliteit is van het landschap. Recreatieve ontwikkelingsdoelen zijn legitiem, zoals bijvoorbeeld in het kader van Veluwe op 1 in de IJsselvallei wordt nagestreefd. Bij het inpassen ervan in het landschap moeten ze echter net als elke andere ontwikkeling bijdragen aan versterking van de kernkwaliteiten. Bijvoorbeeld het combineren van een recreatieve route met haagbeplanting waardoor deze bijdraagt aan biodiversiteit in een landschappelijk mozaïek.
